

עבודת השם

פרשת "מלאכי"

לאחד אמר "הרי צדיק אתה וקושר את מטפחתך על הצוואר בשבת, כדי לא לשלטל אף במקום עירוב, ואילו לעבור על הפסוק: "גונב איש ומכרו מות יומת" לא איכפת לך?" לשני אמר "הרי אתה מחזר אחרי מיצוות ומדקדק בקלה כבחמורה, ואילו למסור נפש מישראל לשמור מותר?" לשלישי אמר: "הרי אתה מדקדק במצה שמורה באתרוג מהודר, ואילו לעבור על הלאו: "כל אלמנה ויתום לא תענון", שיש עליו מיתה בידי שמים, אין אתה חושש?" וכן לרביעי וכן לחמישי. הקהל נדהם ונבהל מפניו ולא יכלו לפצות פה לענות לו. ר' ישראל קפץ ממקומו כאילו הכישו נחש, ותוך זעקה מרה שאסור להימצא בחברת רשעים עזב בבהלה את הבית ובאמצע יום השבת עזב את העיר.

השמועה עברה מבית לבית. נזיפתו הצורבת של ר' ישראל, גאון וצדיק הדור, ובריחתו מהעיר העליבה אותם עלבון נוקב ויורד עם תהום הנפש. גם ראשי הקהל, האחראים לחטיפה, הכירו בחטאם והחליטו לשחרר את הילד החטוף ולפייס את ר' ישראל, אולם, לא נמצא איש בכל העיר שהיה לו העזו ללכת בשליחות זו ולהסתכל בפניו של ר' ישראל עוד שר' אליהו מקרטינגה, שהיה באותו מעמד, קיבל זאת על עצמו. אחרי חיפושים רבים הוא מצא את ר' ישראל מהלך בין ההרים שבתחומי העיר שקוע במחשבות נוגות. אחרי שגילה לו ר' אליהו ששחררו את הילד החטוף נאות ר' ישראל לשוב העיר.

מסופר שכאשר בטלה גזירת הרקטורים ושוב לא חטפו את ילדי ישראל לצבא הצאר הרוסי, שמח רבי ישראל שמחה גדולה מאד. שמחתו על ישועת ה' והצלחתו הייתה כה גדולה עד שהוא נער בתלמידיו על שלא ברכו את ברכת "הטוב והמטיב" בשם ומלכות (מדרשת אבות).

"אם-כסף תלזה את-עמי, את-העני עמך-לא-תהיה לו, כְּנִשָּׁה;" (משפטים כב, כד) "אם כסף תלזה" האם הכסף ילווה אותך בשעה שאתה יוצא מן העולם הזה. "את העני עמך" רק את המעשים הטובים תהיה נוטל עמך וזוהי הצדקה שנתת ל עני, רק זה יהיה אתך וילוו אותך בשעת פטירתך. מספרים על עשיר גדול שהייתה לו אישה יראת שמים ואשת חיל שהייתה דואגת לבית ולבעלה. תמיד השתדלה להכין לו מאכלים טובים, תרנגולת פטומה עם כל מיני תבלינים כדי שיערב לחיכו ויאכל לשבעה. אך בר מינן, ילדים לא היו להם. והנה יום אחד, דפק עני על דלת ביתם בשעת הצהרים והם היו יושבים ליד השולחן ואוכלים. אמר העשיר לאשתו: גשי לדאות מיהו הדופק. פתחה האישה וראתה עני עומד ומבקש פת לחם. הודיעה לבעלה וזה אמר לה:

"יִגְנֹב אִישׁ וּמְכָרוּ וְנִמְצָא בְיָדוֹ, מוֹת יוֹמֵת." (משפטים כא,טז) בספר "תנועת המוסר" מובא סיפור על מסירותו הנפלאה של רבי ישראל סלנטר להצלת ילד מידי שוביו: בזמן עלות ניקולאי הראשון על כיסא המלוכה ברוסיה השתנה היחס ליהודים לרעה. גזרות רבות ניתנו עליהם. באותה תקופה נגזרה גזירת "הרקרושים" האכזרית. הרוסים היו חוטפים ילדי ישראל ומוסרים אותם למלכות לשם עבודת צבא ממושכת.

בחלקה של העיר נפלה הגזירה לתת ילד אחד לצבא עיני ראשי הקהל התחילו לפזול לעבר משכנות הדלים כמנהג הימים ההם. באותם ימים נקלעה לסלנט אלמנה עניה, שהייתה מחזרת על הפתחים ומנגנת בתיבת נגינה כמקובל בסביבה ההיא, היא הלכה בליווי בנה הקטן, שהיה אוסף את הפרוטות שהיהודים היו זורקים לה, ממוני הקהל חטפו את הילד מידי אימו, שינו את שמו לשם אחר מילדי המקום ורשמו אותו לעבודת הצבא לשם מילוי חובתם למלכות. זעקות האלמנה הענייה הרקיעו שחקים. דעתה נטרפה עליה, היא התרוצצה מבית לבית, דפקה על דלתות גבאי העיר, אך ללא הועיל.

באותו זמן הגיע רבי ישראל לסלנט לביקור לשבת. האישה בראותה לפניה איש נשוא פנים נפלה לרגליו והתחננה שיציל את ילדה. ר' ישראל הקשיב לסיפור דבריה, הרגיע אותה וביקשה לבוא לאחר שבת. בליל שבת ובשבת בבוקר, הלך ר' ישראל לבית הכנסת להתפלל ולא דיבר עם איש מאומה בעניין זה. אחרי תפילת שחרית, באו כל נכבדי המקום לאכסנייתו של רבי ישראל לקידוש. אחרי שקידשו על היין, קם פתאום ר' ישראל ממקומו בקצף נורא והתחיל לנזוף במסובים ולכנותם בשם רוצחים וגונבי נפשות. בהיותו מכיר את ראשי הקהל, פנה לכל אחד באופן אישי.

17:00	כניסת השבת
18:00	צאת השבת
17:22	שקיעה
18:34	ר. תם
6:34	הנץ

הפטרה: "פה אמר השם השמיים פסאיי"

הגידו לעני שאין כלום. האישה בעל כרוחה, עשתה כמצוות בעלה. אך העני לא זז משם אלא צעק שהוא רעב ושיתנו לו פת לחם וכוס מים להשיב את נפשו, שכבר יום שלם שלא בא אוכל לפיו והוא נוטה למות. קם העשיר בחרי אף וצעק וגידיף והשליך את העני מפתח ביתו החוצה ואמר לו הלא אמרתי לך שאין כלום. אח"כ חזר לשולחנו והמשיך לאכול כאילו לא קרה דבר. ולא זכר שכל העושר שבא לו, זה מהקב"ה ישתבח שמו לעד.

למחרת הלך לעבודתו כרגיל, אך התפלא שהפרנסה לא הייתה כבראשונה, נלגלו החל חוזר אחרונת ר"ל ומיום ליום הלך ונהיה יותר גרוע. במקום להרוויח היה רק מפסיד ולאט לאט איבד את כל הונו. והחל למכור את כלי ביתו כדי להשיג פת לחם לו ולאשתו, עד שלא נשאר כלום בבית. כשראה כך, אמר לאשתו: שמעי לעצתי, קבלי ממני גט ולכי לבית אביך, שם תוכלי להחיות את נפשך. קיבלה האישה גט וחזרה לבית אביה. כיון שהאישה הייתה עדיין

צעירה באו שדכנים ולבסוף התחנתה עם איש אחד בן טובים והתנהגה עמו כמו שהתנהגה עם בעלה הראשון, והכינה לו מאכלים טובים וטעמים. יום אחד כשישבו לאכול דפק עני על הדלת. פתחה האישה את הדלת ואמרה לבעלה שעני מבקש דבר מה לאכול. מיד לקחת הבעל מן השולחן ככר לחם וחצי עוף ונתן לאשתו שתתן לעני, כשחזרה האישה לשולחן היו עיניה דומעות ולא יכלה לעצור בעד דמעותיה. כששאל בעלה לשר העניין והפציד בה שתספר לו, אמרה שעני זה היה בעלה הראשון ואוי לעיניה שרואה אותו בכך. כששמע בעלה כך, אמר לה ואת יודעת מי אני? אני אותו עני שבאתי אצלכם וצעקתי שאני רעב ובעלך יצא נגדי והשליך אותי מפתח ביתו!

ישתבח שמו לעד, הקב"ה מקים מעפר דל ומאשפות ידים אביון. לומדים מסיפור זה כמה גדולה מצות הצדקה ואם עני דורש פת לחם חייבים לתת לו. כי מי יודע באיזה מצב הוא, כי כל המציל נפש אחת מישראל – כאילו קיים עולם מלא (אוצר המעשיות).

סיפור בהמשכים "מסר ומשמעות" חלק ב.

ציצור: הרב יעקב בידרמן נהג להוציא לקראת כל שנה חדשה, לוח שנה עם פירוט מצוות החגים, והמועדים. **המשך:** אל לו להתייאש, ויהי מה. אם יוסיף להיות חזק ונאמן לדרך, בוודאי יצא, אמר הרבי. לא היה פשוט להיפגש עם הד"ר פראנקל. מרגרטה באה למרפאתו, ושם נמסר לה כי כבר שבועיים לא בא למרפאה. היא אמרה את כתובת ביתו. את הדלת פתחה לה אישה וביקשה ממנה להמתין. הד"ר פראנקל יצא אליה והביט בה בקוצר-רוח. היא חשה אי-נוחות, אך אזרה אומץ ואמרה כי הרב שניאורסון מברוקלין מוסר לו דרישת שלום. היא הפסיקה לרגע, ואז מסרה לו את המסר מהרבי. "נדהמתי מהשינוי שחל בתאום בפניו", סיפרה לרב בידרמן. "עיניו התמלאו דמעות, ובקושי הוא הצליח להירגע. הוא הודה לי, והזמין אותי להיכנס אל חדר-עבודתו. הוא הציג לפניי מסמכי הגירה שהיו מונחים על השולחן". הוא סיפר לה כי שיטתו בפסיכותרפיה מותקפת בחריפות מצד הדוגלים באסכולת הפסיכואנליזה של פרויד. זה היה כמה שנים לאחר שפרסם את ספרו 'האדם מחפש משמעות', שבו הוא מגולל את חוויותיו בימי השואה ואת התובנות שהגיע אליהן בעקבות זאת. הוא האמין שביסוד האדם עומדת שאיפה למשמעות ולקשר עם כוח עליון. עבודתו זו עוררה עליו ביקורת קשה. לנוכח המתקפות העזות החליט לעזוב את וינה ולהגר לאוסטרליה, בקרבת מקום לאחותו. עתה, כשקיבל את המסר מהרבי, אמר למרגרטה שישקול זאת מחדש. ואכן, הד"ר פראנקל החליט להישאר בווינה ולהילחם על עמדותיו, והצליח בכך. ספרו תורגם לאנגלית ובמהרה נעשה רב-מכר ותורגם לעוד כעשרים שפות. האישה נעשה מרצה באוניברסיטאות בחמש יבשות, קיבל מדליות ופרסים בין-לאומיים, ומיליוני בני-אדם הושפעו מהראייה החיובית שביסוד שיטתו על טיבו של האדם. בעקבות סיפורה של מרגרטה החליט הרב בידרמן להתקשר אל הרופא הקשיש בן התשעים. כששאל אותו אם הוא זוכר את המסר שקיבל מהרבי, השיב בחום: "כיצד אוכל לשכוח את הרב שבא לעזרתי בתקופה הקשה בחיי! הלוא אני חייב לו חוב עצום של הכרת-תודה!". בספר הביוגרפי 'כאשר החיים משוועים אלינו', המספר את קורות חייו של הד"ר פראנקל, מתגלה עובדה מעניינת – מתברר שהוא הניח תפילין בסתר מדי יום ביומו. "את התפילין לקח עמו תמיד לכל מקום על פני כדור הארץ", נכתב שם. "הסיפור הזה חושף טפח מהפעילות המופלאה של הרבי לליבו הזיק היהודי בליבם של יהודים, שאיש לא היה מעלה על דעתו כי יכול להיות קשר ביניהם ובין הרבי", מסיים הרב בידרמן. **סוף!**

פנית ההלכות "דין מוחק בשבת" (סימן שמו)

ב. עוגה או שוקולד שכתוב עליהם כמין אותיות, מותר לשוברם בשבת כדי לאוכלם, ואין לחוש משום מוחק בשבת, ואף על פי שהאותיות נמחקות באכילתו, כיון שהוא מוחק שלא על מנת לכתוב, הוי רק איסור דרבנן, וכיון שאינו מתכוין למחוק הווי ליה פסיק רישיה דלא איכפת ליה בדרבנן, הילכך יש להתיר. וכן פסקו האחרונים. ואין הבדל בזה בין אם האותיות הם מגוף העוגה, בולטות או שוקעות, כגון ביסקוויטים, או סוכריות ושוקולד, לבין אם האותיות נעשו מצבע מאכל או מקרם (ביצה טרופה וסוכר) ואפילו כששובר את האותיות בידו לשם אכילה, יש להקל. ומכל שכן באותיות שנכתבו בלועזית, שאינו בכתב אשורי. (ילקוט יוסף שבת ה' עמ' קיג. ועמוד שפג. ושבת כרך ג' עמוד רנט, יביע אומר חלק ד' חא"ו"ח סימן לה. לית חן סימן קיט)

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאוגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר
דוד שורבון בן חוה	יוסף צברי בן אהרון

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.
 המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית:
 יש לשלוח הודעה לאימייל: avodat.aseam@gmail.com
 כמו כן ניתן להוריד את העלון באתרי "לדעת" ו"דרשו"